

Legyetek férfiak, legyetek erősek!

Időpont: Virágvasárnap, 1957. április 14. [Helyszín: Nyíregyháza]

Alapige: I. Kor. 16:13.

Vigyázzatok, álljatok meg a hitben, legyetek férfiak, legyetek erősek!

Közhelyet ismételek, mikor elmondom a keresztyénség elnöiesedésének vádját. Tény az, amelyet maga az egyház sem tagad. Nem is tagadhat, hiszen ha szétnéznünk a templomban, mindenkinek meg kell állapítani, hogy mennyivel több a nő a templomban, mint a férfi. És minél beljebb megyünk az egyházi élet mélységei felé, annál inkább rosszabbodik ez az arány a férfiak kárára. A bibliaórákon már sokkal nagyobb a nők részvételi százaléka, mint a férfiaké, az imaórán pedig alig akad egy-két férfi. Ehhez nem elég magyarázat az, hogy a világon több a nő, mint a férfi. Ehhez nem elég magyarázat az, természetes tehát, hogy nők nagyobb számban vesznek részt, mint a férfiak. A férfiaknak az egyház és hitélettől való távolmaradása belső okokban leli magyarázatát. Nem célom és nem feladatomban, hogy ezt a kérdést bogozzam, de két tényre rá kell mutatnom, amelyre a férfiak hivatkozni szoktak ezzel a kérdéssel kapcsolatban.

A férfiak szerint az egyik ok az, hogy Krisztus nőies és nem férfias. Ezt az állítást a szokványos Krisztus-arcképekkel igazolják. Rámutatnak arra, hogy évezredekken keresztül a szobrászat, festészet és irodalom úgy rajzolta meg Krisztust, hogy az egyáltalán nem férfiideál. Jézus arcán csak szelídség uralkodik, szemeiből szeretet sugárzik, egész lényéből lágyság árad. Nincs benne semmi, ami az akaratot, elszántságot mutatná. Az érzélem, a szív ül ki arcára minden ábrázolásnál. Ezzel kapcsolatban meg kell mondanom, hogy Jézusról ennek a világnak semmi hiteles arcképe nincs. Akkor ugyan még nem volt fényképezés, de voltak akkor is festők, rajzolók, szobrászok, akik az akkori neves nagyságokat megörökítették az utókor számára. Jézusról azonban ilyen nem áll rendelkezésünkre. Sőt, részletes leírásunk sincs Róla. Az evangéliumok apró kis részleteket is elmondanak Jézus élettörténetéből, de arról nem beszélnek, hogy magas volt-e, vagy alacsony, szőke volt-e, vagy barna, sovány volt-e, vagy kövér. Ilyen vonatkozásban nekünk csak elképzeléseink vannak Róla.

Mindaz, ami szobrászatban, festészetben, rajzban Jézusról megörökített, az nem Jézusra, csak reánk jellemző, a mi Róla alkotott képzeletbeli felfogásunkra. Egyszer találkoztam egy olyan Jézus-ábrázolással, amely nagyon megbotránkoztatott engem. Egy birkózót, egy gladiátort ábrázolt hatalmas, csontos arccal, mélyen ülő, erőt sugárzó szemmel, izmai csak úgy domborodtak. Ha nem lett volna a kép alá írva, hogy Jézus Krisztus, soha

eszembe sem jutott volna, hogy Ő ilyen is lehetett. Elgondolkoztam azon, hogy milyen jögon botránkozom én meg ezen az ábrázoláson. Miért mondom a szokványos Jézus képre, hogy ez volt Jézus? Ez a művész nyilván az akarat Krisztusát akarta megrajzolni. És akkor arra kellett gondolnom, hogy a mi Urunkban mennyi férfiasság volt. Ez a kép lehet túlzás, de ami e mögött az ábrázolás mögött a művész lelkében élt, az valóság. A mi Urunk nem elnöiesedett férfi, hanem férfi a javából. Ennek csak egy történeti bizonyítékát mondom. Gondoljunk csak a virágvasárnapi történet folytatására, a templomtisztításra. Miben is áll a templomtisztítás? Jézus a templom pitvarában szétkergeti a szent vásárt állataival és pénzváltóival, egész hatalmas üzleti vállalkozásával. Az is nagy dolog lett volna, ha Jézus, miután azt látja, hogy a templomot kalmárság házává, latrok barlangjává tették, felháborodik és tanítványainak ezt mondja: ezt nem lehet tűrni, ezt meg kell szüntetni, és tanítványait hívja segítségül a templomból üzletet csináló kufárok szétverésére. De Ő nem ezt teszi. Egymaga veri szét a vásárt felháborodásában. Az a Jézus, akinek szeméből az evangéliumok bizonyosága szerint is annyszor sugárzott a szeretet és megbocsátás, most szikrázó szemekkel néz szét; ajka, mely annyi bocsánatot tudott hirdetni és úgy tudott vigasztalni, most kemény szavakat mond és áldott kezében, amely annyit gyógyított, most korbács csattog. Nem nézi, hova üt, állat hátát éri-e az ostor, vagy a pénzváltó hátát. Nem törődik vele, hogy az ijedten menekülő állatok és emberek feldöntik az asztalokat a nagy zűrzavarban, lehull a pénzváltók asztaláról a pénz, repülnek a kinyíló kalitkából a galambok, kezében egyre csattog az ostor, és nem nyugszik, míg egy kalmár is látható a szent helyen. Amit Jézus virágvasárnap cselekedett, az nagy kockázat volt. Olyan üzletet rontott le, amelyet az egyház szentesített. Az egyház akkor ebből élt. Így magára vonta az akkori egyház ellenséges indulatát és kitette magát annak, hogy bevonulnak a templomba a római légió katonái és bilincsbe verik az egyház érdekeinek háborítóját. De Jézus mindezzel nem törődött. A tanítványokra olyan hatással voltak a történetek, hogy egymásra nézve csak annyit tudtak mondani: A te házadhoz való féltő szeretet emészt engemet. Olyan felejthetetlen esemény volt ez a templomtisztítás, hogy azt mind a négy evangélium egyformán megörökítette. Azok, akik a mi Urunkat elnöiesedett férfinak tartják, azok álljanak oda a virágvasárnapi szenvedélytől fűtött, indulatos Jézus Krisztus mellé – így mondja Pál – és elmélkedjenek azon, hogy Jézus Krisztus hogyan állt ki az általa képviselt szent ügyért virágvasárnapon.

A Krisztustól távolmaradó férfiak másik érve: Jézus Krisztus tanítása is nőies. Egészen a női természetén épül fel. A hegyi beszédre utalnak ilyenkor, s annak is arra a szakaszára, amelyben Jézus az engedékeny szeretetről beszél, ahol azt mondja, hogy ha valaki téged arcul üt jobb felől, akkor tartsd oda a másik orcádat is. Azt mondják, hogy ez nem férfinak való. A férfiak

szerint az, akiben nincs benne az elszenvedett, megszegényítő sérelem megtorlásának vádja, az nem férfi. A férfi nem tartja oda a másik arcát, hanem inkább kamatostul adja vissza a rajta esett sértést. Ez volna szerintük a férfias tanítás.

Nagy tévedés ez, testvéreim! Igaza van a közmondásnak, hogy nem az a legény, aki üt, hanem aki állja. Kevesebb férfias erő kell ahhoz, hogy visszaüssék, mint ahhoz, hogy ne üssék vissza. A kamatostól való visszafizetés a sérelemért, az az óember természete. Sokkal könnyebb mást legyőzni, mint saját magamat. Sokkal könnyebb az indulataimnak utat engedni, mint annak gátat emelni. Sokkal könnyebb kezemet ütésre emelni, mint a felemelt kezemet alábocsátani. Nem az a legény, aki üt, hanem aki állja!

Virágvasárnap a nagyhét kezdete. Jézus Krisztus a szenvedések küszöbén áll. Szenvedésében mintázza ezt az engedékeny szeretetet, amelyre tanítja övéit. Milyen férfias engedékenységgel hordozza az egész szenvedést. Nézd, hogyan alázzák meg, mikor megbilincselik, és egy árva szót sem mond a megmenekülése érdekében. Ott áll mellette lábhoz tett fegyverrel 12 sereg angyal. Csak egy indító parancsszó kellene és Júdás és a főpapok katonái, az egyház szolgálói, a fustélyos csőcselék, mind ott heverne előtte a porban. De nem teszi. Sokkal könnyebb lett volna neki megmenteni magát, mint megadni. Nagyobb erő és több férfiasság kellett ahhoz, hogy ne meneküljön el, hanem álljon ki a holdfényes tisztáson ezzel a kérdéssel: A názárethi Jézust keresitek? Én vagyok. Ezeket ne bántsátok. Figyeld meg, mikor kicsúfolják a főpap udvarán, mikor leköpdösik, az önérzetébe gázolnak, mikor hamis vádakot fognak rá, nézd miként hordozza. Nincs egyetlen felháborító mondata. Mikor Pilátus udvarán derékig mezítelenre vetkőztetik és korbács csattog hátán úgy, hogy kihat a bőre, freccsen a vére, nem olvasod Róla, hogy egyetlen jajt kiáltott volna. Mikor meggyötört homlokára rányomják a töviskoronát, még egy tekintettel sem mondja: Ember! Én nem bántottalak, miért bántasz engem?! Mikor viszi a keresztyét a fájdalmak útján s verésre sebzett válla nem bírja tartani a keresztyét s végigvágódik a fájdalmak útján, egy árva szót nem mond annak, aki rugdossa. Nem mondja, hogy nem bírja tovább.

Férfiak, akik pálcát törtök Jézus Krisztus fölött s azt mondjátok róla, hogy nem férfias, csak álljatok oda mellé és gondolkozzatok azon, hogy vajon ti hogyan bírtátok volna ki mindazt, amin Ő keresztülment. Csak szégyelld magadat, mint ahogy én is szégyellem magam minden sópánkodó, síró, vénasszonyos keresztyénségemért, mikor az értem szenvedő Jézusra és az Ő zokszó nélküli szenvedésére tekintek a nagyhéten. A férfias keresztyénség nem könnyű. A korinthusiaknak sem volt könnyű. Azért írja nekik Pál: Vigyázzatok, álljatok meg a hitben,

legyetek férfiak, legyetek erősek! A virágvasárnapi tömeg nem vigyázott, nem állt meg a hitben, és ezért lett férfiatlanul gyáva a nagypénteki csőcselék. Júdás nem vigyázott, azért nem tudott megállni a hitben és azért bukott el. Péter sem vigyázott, azért lett olyan férfiatlanul gyáva a nagypéntekre virradó hajnalon a főpap udvarán és tagadta meg Mesterét.

Pál apostol és Jézus Krisztus olyan keresztyénséget követelnek tőlünk, amely kiálló, bizonyágtévő. Nézz most szemébe ennek a Jézus Krisztusnak és velem együtt szégyelld magad a mi keresztyénségünkért! Ámen.